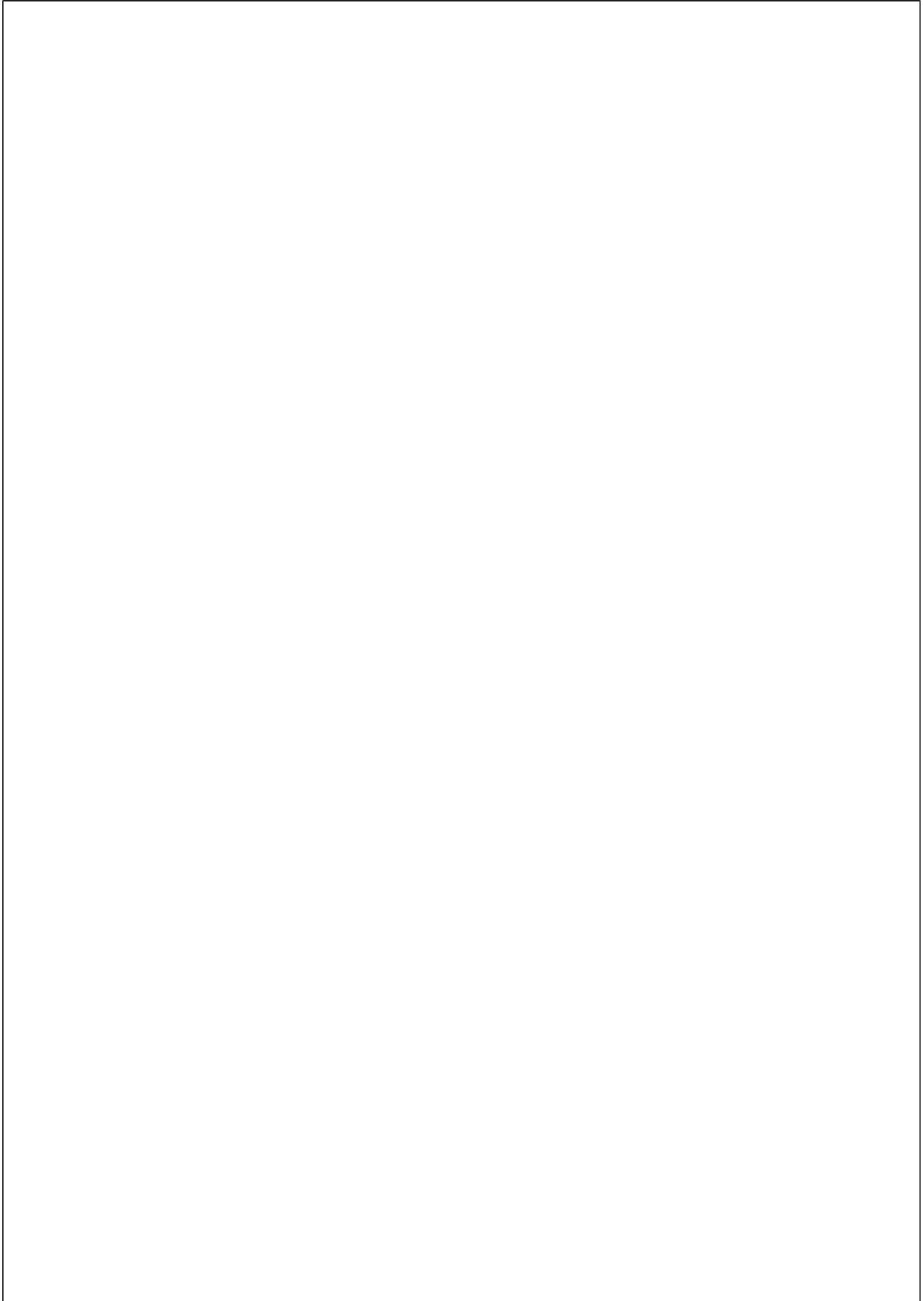


Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/182451,Ryszard-Sodel-Wyzwolenie-KL-Buchenwald.html>
27.02.2026, 23:29



[Następny](#)

[Powrót](#)

Ryszard Sodel: Wyzwolenie KL Buchenwald

11 kwietnia 1945 r. amerykańska 3. Armia, dowodzona przez generała George'a Pattona, wyzwoliła obóz koncentracyjny w Buchenwaldzie (KL Buchenwald).

11.04.2026

[Niemieckie obozy koncentracyjne](#)

KL Buchenwald powstał w lipcu 1937 r. Początkowo osadzeni w nim byli przeciwnicy polityczni nazistów: socjaldemokraci, komuniści, duchowni różnych wyznań, artyści, intelektualiści, związkowcy. W obozie więziono również: świadków Jehowy, homoseksualistów i osoby uważane za asocjalne – tj. żebraków, bezdomnych, prostytutki, Romów i Sinti. W 1938 r., po wydarzeniach „kryształowej nocy” w Niemczech, trafiło tam ok. 10 000 Żydów.

Miejsce zbrodni

W 1939 r. w KL Buchenwald zostali osadzeni pierwsi obywatele polscy (ok. 1000 osób). Byli nimi polscy Żydzi mieszkający w Austrii. Władze obozowe podjęły wobec nich decyzję, że nikt z tej grupy nie opuści obozu żywy. Stworzyły one na placu apelowym obóz specjalny, tzw.

„*Speziallager*”, który był otoczony drutem kolczastym i rowem, wypełnionym niegaszonym wapnem. Umieszczeni w nim więźniowie umierali wskutek: zimna, chorób, pragnienia, głodu i ciężkich warunków sanitarnych. Cały czas byli obserwowani przez kadrę kierowniczą obozu, która, przyglądając się agonii więźniów, robiła notatki, co było przykładem barbarzyństwa i zwyrodnienia. Z tej grupy do wyzwolenia obozu przeżyło ok. 50 więźniów.

Na przełomie sierpnia i września 1939 r. do obozu trafili powstańcy śląscy i działacze polonijni Związku Polaków w Niemczech z Neustadt, których aresztowało Gestapo.

W październiku 1939 r. do obozu trafiło ok. 2098 Polaków, z których w ciągu pięciu miesięcy zmarło ok. 1650. 123 z nich, umieszczonych w tzw. „obozie specjalnym”, zmarło w ciągu 12 dni. Pod koniec grudnia 1939 r. w KL Buchenwald było osadzonych 11 807 więźniów i wciąż przybywali nowi.

W 1940 r. w obozie zostało uruchomione krematorium do spalania zwłok więźniów. We wcześniejszym okresie wykorzystywano do tego krematorium miasta Weimar. Po napaści III Rzeszy na ZSRS do obozu trafili jeńcy sowieccy, z których wielu zmarło wskutek bicia, chorób, głodu i zimna, a ok. 8000 z nich zostało zabitych strzałem w tył głowy w specjalnej kabinie.

Jedną z metod eksterminacji więźniów były badania naukowe i pseudonaukowe prowadzone na zlecenie niemieckich firm i instytutów naukowych, takich jak: Behring-Werke z Marburga i berliński Instytut Roberta Kocha.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

obozы koncentracyjne

Artykuł